

GRGUR IZ NAREKA

Sažete pouke o pravovjerju i krjeposnom i čistom životu

Biblioteka Mala knjižica
Knjiga 4

GRGUR IZ NAREKA

Sažete pouke o pravovjerju i krjeposnom i čistom životu

Izdavač:

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu
Katolička izdavačka kuća i časopis Crkva u svijetu
Zrinsko-Frankopanska 19, 21 000 Split, Hrvatska

Urednici:

Ivan Bodrožić
Vinicije B. Lupis

Recezent:

prof. dr. sc. Mladen Parlov
izv. prof. dr. sc. Edvard Punda

Prijevod: Mate Maras

Prijevod prema engleskom izdanju: St. Gregory of Narek.
Instruction on the orthodox faith and virtuous and pure life,
Erevan 2022

Teološka lektura: Mladen Parlov

Zapadnoarmenska korektura: Fr. Barouyr Shernezian

Lektura: Katja Tresić-Pavičić

ISBN 978-953-7187-31-6 (KBF)

ISBN 978-953-8429-34-7 (CuS)

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Sveučilišne knjižnice
u Splitu pod brojem 191107019.

Grafičko oblikovanje: Paola Jukić

Tisak: Dalmacija papir, Split

Naklada: 500 primjeraka

Copyright: © Nareg Alemeezian, for modern Armenian translation
and commentary; © Khachik Grigoryan, for English translation;
© Ankyunacar Publishing, for design

GRGUR IZ NAREKA

Sažete pouke o pravovjerju
i krjeposnom i čistom životu

Split, 2024.

UVOD

Zapadnoarmenska verzija Pouka o pravovjerju i krjeposnom i čistom životu napisana je tijekom godina 1981. - 1983. kao moja teza za crkveni stupanj naučitelja (var-tabed) u Armenskoj apostolskoj pravovjernoj crkvi Svete Stolice Cilicije, Antelias-Libanon.

Godine 2002., u povodu tisućite godišnjice Knjige tužaljki svetoga Grgura iz Nareka, objavio sam armensku verziju ove studije nadahnut riječima našega štovanog uzora budnosti, svetoga Grgura iz Nareka, i obratio se njemu: "Tebi je posvećujem kadionicom svoje volje."

Pouke, koje se pripisuju svetom Grguru iz Nareka, imaju posebno mjesto u poticajnoj književnosti Armen-ske crkve zbog sljedećih pet razloga:

Prvo, one tumače pravovjerje i pozivaju vjernike Bož-je da ispovijedaju sveto i nerazdjeljivo Trojstvo.

Drugo, u njoj se potanko iznose vitalne doktrine sveopće Crkve koje su formulirane na prvom ekumen-skom saboru u Niceji (325.) i postale sastavnim dijelom Vjerovanja.

Treće, one naglašavaju međuodnos pravovjera i krjeposnih djela kao element koji usavršava plodonos-nost kršćanskog života.

Četvrto, one ponovno obrazlažu da je čovjek moral-no stvorenje koje vode sklonosti razuma (logos), duha (thymos) i nagona (eros, epitymia), pa ljudska bića mogu samo razumnom ravnotežom tih sklonosti živjeti bogo-ugodan i kristolik život, bez kolebanja između pravde i nepravde.

Peto, one ocrtavaju imperativ da se živi život kojim upravlja pravilno otvaranje i zatvaranje pet ljudskih

osjetila, kao preduvjet za nasljedovanje neusporedive slave Kraljevstva nebeskog.

Budući da ove godine slavimo 850. obljetnicu svetog Nersesa Shnorhalija (1166. - 1173.), prikladno je navesti devetu kiticu njegove molitve „U vjeri se ispovijedam” i zamoliti zagovor svetoga Grgura iz Nareka i svetoga Nersesa Milostivoga:

Svebrižni Bože, postavi svoj sveti strah
 pred moje oči kao štit, da ne mogu više gledati s
 požudom;
 pred moje uši, da ne mogu više slušati zle riječi;
 pred moja usta, da ne mogu više govoriti laži;
 pred moje srce, da ne može više misliti zlo;
 pred moje ruke, da ne mogu više činiti nepravdu;
 pred moje noge, da ne mogu više hodati stazama
 bezakonja.

Nego tako upravljaj njihovim pokretima da mogu, u svako vrijeme, biti u skladu s tvojim zapovijedima u svemu. Smiluj se svojim stvorenjima i meni, velikom grješniku kakav jesam.

Pouke ostaju zauvijek pravodobne jer grijeh uvijek pokušava gmizati u naše duše, a samo štitom ove vrste savjeta možemo spriječiti njegov prodor u naše živote.

Posebnost Pouka je u tome što su one uistinu dragocjen priručnik za bogougodan život svih ljudi dobre volje.

Zahvaljujem Khachiku Grigoryanu za njegov nacrt engleskog prijevoda Pouka za objavljivanje ovoga sveska.

Zahvaljujem dr. Thomasu Samuelianu što je pročitao nacrt engleskog prijevoda Pouka i dao svoja zapažanja.

Zahvaljujem dr. Michaelu Papazianu što je pročitao engleski prijevod Pouka i pružio savjete o teološkim terminima i izrazima.

Nadbiskup Nareg Alemezian

SADRŽAJ

UVOD	5
GRGUR IZ NAREKA, ŽIVOT I DJELO	7
CONCISE INSTRUCTION ON THE ORTHODOX FAITH AND VIRTUOUS AND PURE LIFE BY THE HOLY VARTABED AND MOST BLESSED MONK GREGORY	40
<i>SAŽETE POUKE O PRAVOVJERJU I KRJEPOSNOM I ČISTOM ŽIVOTU KOJE JE SASTAVIO SVETI CRKVENI NAUČITELJ (VARTABED) I NADASVE BLAGOSLOVLJENI MONAH GRGUR</i>	<i>41</i>
KRITIČKA ANALIZA <i>POUKA</i>	141
I. HAGIOGRAFIJA SV. GRGURA IZ NAREKA	141
II. IZDANJA <i>POUKA</i>	149
III. IZVORI KORIŠTENI ZA ISTRAŽIVANJE <i>POUKA</i>	163
ZAKLJUČAK	184